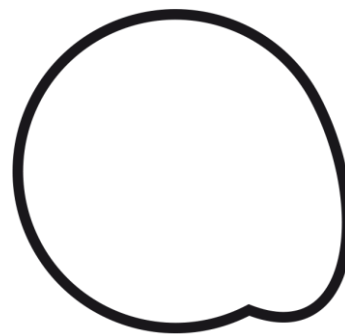

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

Dalibor Chatrný
Jsem prostorem
I Am Space

23. 9. – 22. 11. 2015

kurátor *curator*
Jiří Machalický

Vernisáž v úterý 22. 9. 2015 14-20 h
Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2 Brno

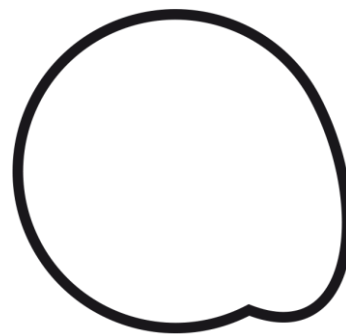
Dům umění města Brna se po deseti letech vrací k prezentaci díla jedné z největších osobností brněnského kulturního dění druhé poloviny 20. století, Dalibora Chatrného. Rozsáhlá retrospektivní přehlídka v roce nedožitých devadesátin autora představí D. Chatrného jako umělce mladého projevu, který dobře rezonuje s progresivními tendencemi současné výtvarné kultury. Výstava vznikla ve spolupráci s Galeríí hl. m. Prahy, pod vedením kurátora Jiřího Machalického za odborné podpory Ilony Víchové (Muzeum m. Brna), Jiřího Zahrádky (Filozofická fakulta MU v Brně) a v diskusi s autorem instalace Jiřím Příhodou a dcerou umělce Danou Chatrnou. Architektonické řešení je inspirováno principy Chatrného tvorby a reaguje na výstavní prostory Domu umění. Prezentaci D. Chatrného v Domě umění lze rovněž chápat jako příspěvek k obecné, široké potřebě návratu k umění šedesátých a sedmdesátých let, k jeho zkoumání a zhodnocení.

Dalibor Chatrný (1925–2012) patřil k ústředním představitelům avantgardních tendencí české vizuální kultury od druhé poloviny šedesátých let až do své smrti. Působil dlouhá desetiletí jako důležitý inspirátor progresivního přístupu k tvorbě, a zároveň sehrával důležitou roli morální autority brněnské výtvarné obce. Tvorba D. Chatrného je neobyčejně otevřená různým podnětům, které dokázal vnímat a využít po svém, charakterizuje ji šíře a různost experimentů, jejichž pojičkem je schopnost nacházet nezvyklé pohledy na současný svět. Pohybuje se na rozhraní mezi myšlením přírodovědce a intuicí básníka. Autor strávil velkou část života v inspirativním prostředí Brna, ale měl úzké styky i s Prahou, kde studoval a působil počátkem devadesátých let jako pedagog na Akademii výtvarných umění. V průběhu své umělecké práce se přiblížil k několika směrům, s žádnou novou tendencí ale úplně nesplynul. Na to byl jeho přístup příliš svobodný.

Brněnská výstava je do určité míry uspořádaná chronologicky a naznačuje celý umělcův vývoj. Dílo D. Chatrného rozděluje podle okruhů, ve kterých se jeho tvorba především rozvíjela. Vynechává pouze autorovo nejranější období, kdy se jeho názor teprve formoval. V dalších okruzích vyzdvihuje zejména díla monumentálnějších rozměrů, která nemohla být představena při prvním uvedení výstavy v domě U Kamenného zvonu v Praze na jaře tohoto roku. Počáteční tvůrčí objevy D. Chatrného se datují do první poloviny šedesátých let, kdy se v námětu pravidelné struktury dotkl principů informelu i minimalismu, zabýval se geometrickým dělením plochy a prostoru, ale pak jeho přesnost narušoval náhodnými zásahy. Svou konceptuální radikalitou a jedinečností zaujmou zejména série prací nazvané Krychle (1971–1976). V nich ohledává vlastnosti prostoru, které lze běžnými smysly jen stěží postihnout. Na autorovo zaujetí prostorem odkazuje také název současné výstavy, který je jeho autorskou citací. Zvláštní kapitolu tehdy tvořily šňůrové projekty, v nichž provázek propojoval jednotlivé prvky. Jedná se jak o rozměrné prostorové objekty (výstava v Jihlavě 1971), tak například akci Osmihodinová výstava, kterou realizoval v roce 1970 v brněnském Domě umění. V návrzích plastik Země – vzduch přemýšlel o výrazných zásazích do krajiny. Zabýval se odrazem, v krajině rozmísťoval zrcadla odrážející sluneční světlo či protilehlé horizonty (1973)

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

nebo s nimi vstupoval do historické architektury (1996). Z první poloviny sedmdesátých let pocházejí také Chatrného kresby, objekty a akce, ve kterých originálním způsobem využíval energii magnetů, jejíž pomocí uspořádával železné piliny. Zvláště na těchto dílech je patrný Chatrného vzácný hravý a vynálezecký naturel. Experimentoval se vztahy barevných tónů, s nimiž kombinoval slovní vyjádření. Zacházení se slovy představuje v jeho díle mimořádně široké téma. K jedinečným autorovým počínům patří interpretace fotografií, ale také opticko-akustické skladby, které vznikly ve spolupráci s hudebním skladatelem Aloisem Piňosem. Na výstavě se s těmito experimenty, jedinečnými i v mezinárodním kontextu, divák setká v podobě projekcí tří filmů. Výstava přináší i příklady Chatrného díla z osmdesátých a devadesátých let, kdy se zabýval cykly Prosakování nebo Pálení, a také z období po roce 2000. Ještě krátce před smrtí vytvořil obrazový cyklus s texty, který bychom mohli klidně připsat dvaceti- nebo třicetiletému umělci.

K nedožitému jubileu autora vyšla v nakladatelství Barrister & Principal obsáhlá monografie *Tak teď tu. Komplementární svět Dalibora Chatrného*, kterou připravila jeho dcera Dana Chatrná s Jiřím Zahrádkou a s kolektivem spolupracovníků.

Výstavu v Domě umění města Brna zahájí v průběhu vernisážového dne rekonstrukce autorovy Osmihodinové výstavy.

Doprovodný program výstavy:

14. 10., 18. 11. 2015, 17 h

Komentovaná prohlídka výstavy s kurátorem Jiřím Machalickým.

11. 11. 2015, od 10 h

Dalibor a Ivan Chatrní – osobnost, tvorba, kontext

Blok přednášek zabývajících se významem tvorby Dalibora a Ivana Chatrných v českém i mezinárodním kontextu. Mezi pozvanými přednášejícími na toto veřejné sympozium jsou Alena Pomajzlová ze Semináře dějin umění FF MU, Ilona Víchová z Muzea města Brna, Magdaléna Juříková, ředitelka GHMP, Jiří Machalický, kurátor obou výstav v Domě umění, Petr Ingerle, kurátor Moravské galerie, Barbora Klímová, umělkyně a pedagožka FaVU VUT v Brně, autorka publikace *Navzájem. Umělci a společenství na Moravě 70. – 80. let 20. století*, a další.

Stínová krychle

V rámci sympozia proběhne zpřítomnění procesu fotografického zachycení stínů instalace v režii Radomíra Chatrného, syna Dalibora Chatrného.

Kontakt: Šárka Syslová, PR a média, syslova@dum-umeni.cz, 731 506 376

B | R | N | O |

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

městská část
BRNO-STŘED

Jihomoravský kraj

SPP

Mediační partneři Media partners

DNES

FlashArt

A2

ArtMap.cz

metropolis

me:ABS.CZ

Statutární město Brno dotuje provoz Domu umění města Brna, příspěvkové organizace
The Brno House of Arts is a contributory organisation funded by the statutory city of Brno

Dům umění města Brna / Dům umění / Dům pánů z Kunštátu / Galerie G99 /
út – ne 10–18 h / každou středu jednotné vstupné 20 Kč

www.dum-umeni.cz